UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Lachrymæ

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

…frugem demetimus, ſed multis menſibus dum putreſcit, pleniorem meſſem expectamus. Ita neq; decet tædio laborum affici, ſed longanimiter illorum fructum, & quaſi quandam comparationem ſuſcipere. *in apoph.* 113.

Nazianzeni, vt quod labore partum eſt, ſolicitius conſeruari ſolet: Ita facile parta, facillime celerrimeq; reſpuuntur. *Lib. 2. Theolog.*

Philonis Iudæi. Sicut ſine luce videre non poſſumus, quia nec colores nec oculi ad videndum ſufficiunt: hanc enim ceu vinculum natura præparauit, quo coaptaretur colori oculus: nam in tenebris neuter ſuam vim exerit. Eodem modo animæ oculus, nullam virtutis actionem poteſt attrectare, niſi à labore ceu luce adiutus, hic enim inter mentem & bonum quod mens deſiderat, medius illud vna ex parte, hanc ex altera trahens ad ſe, vtraque manu amicitiam concordiamq; conciliat, atq; ita bona perfecta efficit. *in lib. de ſacrificiis Abelis & Caini, fol.* 88.

Sicut qui animam conantur reddere ſibi propitiam, neceſſario colunt virtutes animæ: Ita qui cupiunt frui proſpera valetudine corporis, curare debent ſanitatem, & id genus vires eius cæteras: quas certe curant in defeſſis laboribus, qui ſoliciti ſunt de potentia, ex quibus contemperati ſunt. *In lib. de ſacrificiis Abelis & Caini.*

Sicut à cibo pendet tota vita cum ſuis actionibus & effectionibus: Ita etiam à labore pendet quicquid in rebus bonum eſt. *In lib. de ſacrific. Abelis & Caini.*

Quemadmodum qui vitam ſibi prorogare cupiunt, alimenta nō negligunt: Ita quotquot boni ſunt, laborem concupiſcunt, laborem magnifaciunt. Sicut cibus ſe habet ad vitam: Sic labor ad honeſtatem. *in lib. de ſacrif. Abelis & Caini.*

Cypriani. Sicut fructus non inuenitur in arbore, in qua flos prius non apparuit: Sic in ſenectute honorem legitimum conſequi non poterit, qui in adoleſcentia diſciplinæ alicuius exercitatione nō laborauit. *Lib. de abuſib.*

Iſocratis, quemadmodum nec mulier ſine viro: Sic nec bona ſpes abſq; labore quicquam parit. *Apud Stob ſerm.* 108. *Anton. in Meliſſa part.* 5. *Max. ſerm.* 38.

Plutarchi. Nautæ à nauigandi labore turpiter conferunt ſe ad voluptates, rurſum à voluptatibus ad nauigationem redeunt: Ita quidam à deliciis ad labores, à laboribus ad delicias ſumma vitæ inconſtantia ſeſe vertunt. *in Mor.*

Vt ferrum crebris immerſionibus conſumitur: Ita corpus crebris permutationibus vitiatur: hoc eſt, ſi nunc immodicis, laboribus intendatur, nunc voluptatibus liquefiat, ac molliatur. *in Moralib.*

Senecæ. Vt fertilibus agris non eſt imperandum, cito enim exhauriet illos nunquam intermiſſa fœcunditas: ita animorum impetus aſſiduus frangit. *De Tranquil. Vitæ l.* 1. *c.* 15.

Eraſmi Roterodami. Vt roſa, flos vnus omnium longe gratiſſimus, de ſpinis naſcitur: Sic è triſtib. & aſperis, laboris fructus capitur iucundiſſimus. *in Sim.*

Vt herba moly difficile quidem foditur, ſed ad remedia præter cæteras efficax eſt: Ita quæ præclara ſunt, non contingunt niſi magno negotio. *in Sim.*

Vt quæ præclara ſunt, vix multo cultu proueniunt: contra cæpe, allium & quædam huiuſmodi vilia etiam repoſita, aut ſuſpenſa proferunt ſeſe: Ita quæ ſunt egregia, non niſi multo contingunt labore: quæ mala, paſſim obuia ſunt. *in Sim.*

Theriueri, quemadmodum agrum qui ad ſementem comparatur, ſcindi oportet, inarari, occari, ſartiri, & aliis quamplurimis modis vexari: Sic nos quoq; dum ad virtutem erudimur, nulla laborum patientia decet frangi. *in apoph.* 110.

Ferrum vſu candorem ſibi conciliat, alioqui ærugine eroditur: Sic & corpus & animus continuo ſordeſcunt, & ſitum contrahunt, niſi hic virtute & literis, illud vero quotidianis promoueatur laboribus. *in apoph.* 61.

Plutarchi. Plantæ mediocri aqua aluntur, immodica ſuffocantur: Sic animus moderatis laboribus adiuuatur, immoderatis obruitur. *in Mor.*

Plinii. Luſciniis tantum eſt canendi ſtudium: vt certantes emoriantur, ſpiritu citius deficiente quam cantu: Ita nonnulli literarū immodico amore valetudinem extinguunt, & dum à nullo vinci volunt eruditione, pereunt in ipſo conatu. *Lib.* 10. *ca.* 29.

¶ ADAGIA.

Vltro Deus ſuppeditat bona. αὐτομάτως ὁ Θεὸς ἀνίησι τὰ ἀγαθά.

Quoties res circa noſtram operam feliciter cadunt, quaſi Deo quopiam procurante. Gott beſchert vber Nacht.

Sub aliena arbore fructum.

Ex aliena arbore fructum legere dicuntur qui fruuntur aliorū laboribus. Finitimum eſt illi. Alienam metis meſſem.

Dormientis rete trahit. εὕδοντι κύρτος αἱρεῖ.

In eos, quibus citra conatum contingunt ea, quæ cupiunt. Gott gibt es jhme im Schlaff.

Citra puluerem. ἀκονιτί.

Citra puluerem Græci dicunt contingere, quo quis facile citraque laborem potitur.

Citra arationem, citraq; ſementem.

Quæ citra noſtram operam caſu nobis eueniunt, ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα, *contingere dicunt Græci.*

¶ EXEMPLA PROFANA.

Laertius Cleanthem philoſophum alterum Herculem vulgo dictum fuiſſe tradit, quod eſſet omnium laborum patientiſſimus: adeo vt noctu hauriendo è puteo aquam victum diurnum pararet: vnde & φρεάντλης dictus *pro Cleanthe.*

Maſiniſſa Rex Numidarum erat corporis firmitate præſtans, & duritiei laboribus à pueritia aſſuetus. Etenim ſtans in veſtigiis totū diem manebat immotus, & ſedens non ſurgebat vſq; ad noctem: in quo continenter per diem & noctem ſedens, & equitationibus vtens, non defatigabatur. *Diod. Siculus li* 23.

Veſpaſianus Imp. valetudinem & abſtinentia, & frictione tuebatur, militiæ acer agmen anteire, & locum caſtris capere, & noctu dieque conſilio, ac ſi res poſceret, manu hoſtibus obſiſtere ſolebat: cibo fortuito, veſte habituq; vix à gregario milite diſcrepanus *Cuſpin.*

Maximilianus Imp. erat laborum patientiſſimus: adeo vt in multam noctem crebro ſcriberet, res magnas ageret, ſæpe etiam arma tractaret, haſtis excurreret cum principibus in ludis, & ſerio cum hoſtibus: æſtum ac frigus, inediam & commeatus penuriam iuxta ferret. *Cuſpin.*

Carolus Magnus aſſidue exercitabatur equitando ac venando: quod illi gentilium erat, quia vix vlla in terris natio inuenitur, quæ in eo labore Francis poſſit æquiparari. *Crantzius lib.* 2. *Saxoniæ capit.* 8.

Ob laborum tolerantiam & induſtriam frugalitatemq; dicti ſunt *Ægyptii Myrmidones*, quum enim haberent terram ſuperne lapidioſam inferne frumentis idoneam: fodientes in cauernis habitare viſi ſunt formicarum more, & aſportandis lapidibus quodammodo eius animantis induſtriam repræſentare *Eraſ. in Adagiis.*

Non ſileamus *Brachmanas philoſophos*, qui pueros impranſos extrudebant foras, ſi quando nihil vtilis operæ, vel parentib. vel ſuis rebus neceſſariis dediſſent: Parthi quoque (*vt Dionyſius de ſitu orbis & Deo commemorat*) more recepto obſeruabant, ne quis die exorto ante liberis victum præberet, quam curſus iaculandiq; certamine ſuſcepto, ſudore circum capita diffuſo, feſſi permaduiſſent.

¶ HIEROGLYPHICA.

Laboris indefeſſi perſeuerantiam ex *Formica picta* ſignificabant: nam ea non interdiu ſolum, verum etiam noctibus laborem exercet. Et nota eſt fabula de formica & Cicada. *Pier. Valer. l.* 8. *pag.* 69. *A.*

Receptum & illud eſt *ſeruilem laborem* per *Aſinum clitella inſtratum* ſignificare, cuius rei cauſa magis vulgo nota eſt, quam verbis explicari neceſſe ſit: quippe quod animal indefeſſi ſit laboris, vniq; & perpetuæ onerum vectationi vexationibuſq; aliis damnatum eſſe videatur. *Pier. Val lib.* 12. *pag.* 112. *F.*

Apem quoq; laboris ſymbolum facrunt. Nam illud quod Salomon ait, *Vade ad apem, & diſce ab ea quam laborioſa ſit operatrix*, vnicuiq; manifeſtum eſt artificii ſedulitatiſq; illam eſſe hieroglyphicum. *Pier. Val.* 26. *pag.* 244 *F.*

¶ FABVLA.

Ruſticus & filii illius.

Ruſticus vicinus morti cum relinquere filiis ſuis diuitias non poſſet, voluit excitare animos, illorum ad ſtudium diligentis culturæ, & in opere faciundo aſſiduitatem. Accerſit igitur illos ad ſe, atq; ita loquitur: Mei filii, quo in loco res meæ ſint videtis. Vobis autem quicquid potui in mea vita comparſi, idque totum in vinea noſtra quærere poteritis. Hæc cum dixiſſet, paulo poſt moritur ſenex At filii; quod crederent in vinea illum theſaurum alicubi abſcondiſſe, arreptis ligonibus ſolum vineæ vniuerſum effodiunt, ac theſaurum quidem inuenere nullum, terra tamen fodiendo perculta, vites vberrimum fructum tulere.

Docet fabula, labores & operas, ſummas diuitias eſſe. Et eſt Epicharmea ſententia, Labore à Diis hominibus bona venire.

Vide Afflictio, Conatus, Euentus.

Lachrymæ.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

LAchryma, Græce δάκρυον, υ, τὸ, & δακρυώδης, ἐντος, ὁ, lachrymoſus, & δακρυχέω, lachrymor. quæ vſus obtinuit, vt cum aſpiratione ſcribantur Hebr. *Dimhhah*, à verbo *Damahh*: lachrymauit, lachrymatus eſt madidis oculis: *il plura à chaudes larmes.* Græci conuerſo *Daleth* in vocalem dicūt οἰμώζω, fleo, lachrymor: & per inuerſionem radicis μυδάω, madeo, madeſco, μυδαίνω, madefacio, humecto. Eſt autem lachryma, humor ex oculis flentium

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

qentium manans : Flere autem, lachrymas fundere, vnde fletus quandoque ſubſtantiuum & quartæ declinationis. Ennius. *Neme lachrymis decoret, nec funera fletu.* Interdum adiectiuum eſt, ſcilicet participium à fleor. Virg. *Hic multum fleti ad ſuperos.* Multum fletos poſuit pro nobilibus, quorum mortem magna ſequitur lamentatio. Hinc flebilis, dignus qui fleatur. Eſt flebiliter cum fletu, & compoſitum defleo, quod eſt valde fleo.

Lachrymæ cauſantur ex triſtitia, & aliquando ex affectus teneritate, præcipue cum conſideratur delectabile cum triſtabili, vt ex deuotione. *Ex B. Thom. ſec. Sec. q. 82. art. 4.* Teren. *O lachrymæ præ gaudio!*

A lachryma diminutiuum fit lachrymula, & lachrymor verbum, à quo illachrymor: & & collachrymor: & lachrymabilis, flebilis, & lachrymabundus, flens, & illachrymabile, hoc eſt fletu indignum.

¶ Loci Biblici.

Lachrymantium *exempla*, cum lachrymis monet Paulus fratres. *Act.* 20. 18. orat pater Dæmoniaci ſuam à Chriſto incredulitatem iuuari, *Marc.* 9. 24. Lachrymis rigat peccatrix Chriſti pedes, *Luc.* 7. 28.

¶ Sententiae Biblicae.

Qui ſeminant in lachrymis, in exultatione metent. *Pſ.* 125.
Beati qui nunc fletis, quia ridebitis. *Luc.* 6.

¶ Patrum Sententiæ.

Lachrymæ pœnitentium cadunt in conſpectu Domini. *Aug. ſer. 3. in fe. Nat.*

Lachrymæ infantium teſtes ſunt noſtræ miſeriæ. *Idem. ho.* 10.

Lachrymas Petri lego, ſatisfactionem non lego: ſed quod defendi non poteſt, ablui poteſt. Lauant lachrymæ delictum, quod voce pudor eſt dicere vel confiteri. Lachrymæ veniam non poſtulant, ſed obtinent. *Amb. ſup. Luc. li.* 9.

Fleuit amare, vt lachrymæ lauarent delictum, tu ſimiliter lachrymis dilue culpam. Non inuenio quid dixerit, ſed quod fleuit. *ibid.*

Paſcunt frequenter lachrymæ, & mentem alleuant fletus: refrigerant pectus, & mœſtum conſolantur. Eſt enim piis affectibus quædam flendi voluntas, & plerumq; graues lachrymas euaporat dolor. *De obitu Valentini.*

O lachryma humilis! tua potentia, tuum regnum, tribunal iudicis non veteris: amicorum tuorum accuſationibus ſilentium imponis: non eſt, qui te accedere vetet: ſi ſola intraueris, vacua non redibis, magis crucias diabolum, quam pœna infernalis. Quid plura? Vincis inuincibilem: ligas omnipotentem: inclinas filium Virginis. *Hier. in epiſt.*

Docente te in eccleſia, non clamor populi, ſed gemitus ſuſcitetur. Lachrymæ auditorum laudes tuæ ſunt. Petrum ter negantem amaræ in locum ſuum reſtituere lachrymæ. *ibid.*

Oratio Deum lenit, ſed lachryma cogit, hæc vngit: illa pungit. *In Eſaiam.*

Holocauſtum ſiccum, eſt bonum opus, quod orationis lachrymæ non infundunt. holocauſtum pingue eſt, quando hoc, quod bene agitur, corde humili etiam per lachrymas irrigatur. *Greg. in Pſ.* 20.

Irriguum ſuperius accipit anima tua, quum ſe lachrymis regni cœleſtis deſiderio affligit: irriguum vero inferius accipit, quum inferni ſupplicia flendo pertimeſcit. *in regiſtro.*

Vniuſcuiuſq; mens tantum pœnitendo compunctionis ſuæ bibat lachrymas, quantum ſe à Deo meminit amiſiſſe per culpas. *in paſtorali.*

Sæpe quod torpentes latuit, fletibus innoteſcit, & afflicta mens inuenit malum, quod fecerat: & reatum ſuum, cuius ſecura non meminit, hunc in ſe commota deprehendit. *l. 8. Mor.*

Lachrymæ pœnitentium vinum ſunt angelorum, quia in illis odor vitæ, ſapor gratiæ, guſtus indulgentiæ, ſanitas redeuntis innocentiæ, reconciliationis iucunditas & ſerenatæ conſcientiæ ſuauitas. *Bern. ſup. Cant.*

Illas enim lachrymas vere in vinum mutari bonum dixerim, quæ ſupernæ compaſſionis affectu in feruorem prodeunt charitatis, pro qua etiam ad horam tui ipſius immemor ſobria quadam ebrietate videris. *ibid.*

Ecce pro omnibus, quæ ab initio conuerſationis meæ mihi retribuit, compunctionem videl. lachrymarum, deuotionem in meditationibus, conſolationem in laborib. directionem in mediis actionibus, pro his inquam innumeris aliis beneficiis quid ei retribuam rurſus? qui totum dedit, quid vlterius impendere habeo? *in ſerm.*

Deliciæ angelorum ſunt lachrymæ noſtræ, & delectabiles lachrymæ pœnitentis. *ibid.*

Felices lachrymæ, quas benignæ manus conditoris abſtergunt; & beati oculi, qui in talibus liquefieri elegerunt, quam eleuari in ſuperbiam, quam omne ſublime videre, quam auaritiæ & petulantiæ famulari *Deo contemptu mundi.*

Nemo ad Deum aliquando flens acceſſit, qui non quod poſtulauit, acceperit, nullus ab eo beneficia dolenter optauit, qui non impetrarit. Ipſe enim eſt, qui conſolatur flentes, dolentes [illegible] pœnitentes informat. *Chryſoſt. in ſerm.*

Sicut poſt vehementes imbres, mundus aer ac purus effici[illegible] ta & poſt lachrymarum pluuias ſerenitas mentis ſequitur atq; tranquillitas. *ſup. Matth.*

Fletus eſt cibus animarum, corroboratio ſenſuum, & abſ[illegible] peccatorum, refectio mentium, lauacrum culparum. *Caſſ.* [illegible] *Pſal.*

Multis conſolationi ſunt lachrymæ, & ex parte maxima magnitudinem doloris minuunt, dolor ſiquidem ſpeciem ignis gerit, [illegible] dum plus tegitur, plus igneſcit. *Pet. Bleſen.*

Frequenter peccans, & lugens, vix veniam merebitur. Nihil proſunt lamenta, ſi replicantur peccata. Nihil valet veniam malis poſcere, & denuo iterare. *Aug. libr. Soli. & hab. diſt. 3. ca.* *Inanis.*

Abſit ab oratione multa precatio, ſed feruens perſeuerent [illegible] tio. Nam multum loqui, eſt in orando rem neceſſariam ſuperfluis [illegible] gere rebus. Multum autem precari, eſt eum, qui precatur, diuturna cordis oratione pulſare: nam plerumq; hoc negotium [illegible] gemitibus, quam ſermonibus agitur, plus fletu quam affatu. [illegible] *ad Probam.*

¶ Poeticae Sententiae.

Ouid. 4. de Triſt.

Fleſque meos caſus: eſt quædam flere voluptas,
Expletur lachrymis, egeriturque dolor.
Atque vtinam lugenda tibi non vita, ſed eſſet
Mors mea: morte fores ſola relicta mea.
Spiritus hic per te patrias exiſſet in auras,
Sparſiſſent lachrymæ corpora noſtra piæ.

Idem ad Liuiam epiſt.

Supremoque die notum ſpectantia cœlum
Texiſſent digiti lumina noſtra tui.
Supprime iam lachrymas: non eſt reuocabilis iſtu,
Quem ſemel vmbrifera nauita lyntre tulit.
Sed rigidum ius eſt, & ineuitabile mortu.

Idem 1. de Pont.

Quidque facis lachrymis opus eſt, non ſanguine diuit[illegible]
Sæpe per has flecti principis ira ſolet.

Propert. lib. 5. ad Paulum.

Deſine Paule meum lachrymis vrgere ſepulchrum,
Panditur ad nullas ianua nigra preces.

Virgil. in Bucol.

Nec lachrymis crudelis amor, nec gramina riuis,
Nec cytiſo ſaturantur apes, nec fronde capella.

Horat. in Epod. Od. 16.

Vos quibus eſt virtus muliebrem tollite luctum.

Ouid. de remed. amor.

Neue puellarum lachrymis moueare caueto,
Vt flerent oculos erudiere ſuos.

Idem in epiſt. ad Demophoonta.

Vidi etiam lachrymas, an & eſt pars fraudis in illis!
Hæ quoque habent artes, quoque iubentur, eunt.

Idem lib. 3. de Ponto, eleg. 1.

Interdum lachrymæ pondera vocis habent.

Idem Metamorp. lib. 2. fab 11.

Neque enim cœleſtia tingi
Ora licet lachrymis.

Eurip. in Med.

Mulier ad lachrymas nata eſt.

Idem in Alceſt.

Amare mortuum producit lachrymas.

In Troade.

Afflictis hominibus ſuaues ſunt lachrymæ.
Mortuum ſepelito, nec ſupra vnum diem lachrymandū eſt.

¶ PHILOSOPH. SENTENT.

Lachrymæ à claris viris auferendæ ſunt, mulieribus autem tribuendæ, neq; his præſtantibus & ex viris his, qui viles ſunt, vt vereantur ſimilia his facere hi, quos ad regionis cuſtodiam nos educare aſſerimus. *Plato de Repub. dial.* 3.

Lachrymæ & alia huiuſmodi, quæ quotidie è corpore effunduntur, fiunt ex ſeroſo humore pituitæ recenter conflatæ. *Idem in Tim.*

Lachrymas profundere ob mortuum, aut ſecus præcipere, indecorum eſt: lamentari, & extra domum vociferari interdicendum eſt, & mortuum in propatulum ad vias producere prohibendum eſt, & in progreſſu per vias eiulare, & ante diem extra ciuitatem efferre, qui non obedit, puniatur, prout legum cuſtodi videbitur. *Idem de leg. dial.* 12.

Lachrymæ nihil remedii afferunt malis. *M. Ant. Natta de immort. anim. l.* 1.

Nihil facilius quam lachrymæ inareſcunt: Lachrymæ pœnitentiæ ſunt indices.

Ingemiſcere nonnunquam viro conceſſum eſt, idque raro, eiulatus ne mulieri quidem, nihil eſt enim viro turpius muliebri fletu.

Lachry-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Lachrymæ nobis prius deerunt, quam cauſa dolendi. *Quint. Decl.3.*

Si quis triſtantem aliquem ſecutus ei dixerit, ſalue neceſſario cũ flere iubet. *Ant. Stob.*

Lachrymis vt plurimum bona aliqua doctrina coniungitur: riſui vero laſciuia, *Diog.*

Lachrymis & acclamationibus ſtudia ſua multitudo profitetur. *Curt. l.7.*

Lachrymas Deus admittit, & natura maximum mutuæ miſericordiæ incitamentum, in oculos noſtros deriuauit. *Nicetas Aeon.*

Stultius nihil eſt, quam famam captare triſtitiæ, & Lachrymas approbare: quas iudico ſapienti viro alias permiſſa cadere, alias vi ſua ſtetas. *Sen. ep.99.*

Plerique Lachrymas fundunt, vt oſtendant: & toties ſiccos oculos habent, quoties ſpectator defuit; turpe iudicantes non flere, cum omnes faciant. Adeo penitus hoc ſe malum fixit, ex aliena opinione pendere, vt, in ſimulationem etiam ſimpliciſſima res, dolor, veniat. *Idem, lib. de tranquil. animi, c. vlt.*

¶ SIMILITVDO.

Diui Chryſoſtomi, Non ſic ſemina delatus imber germinare & creſcere facit, vt pietatis ſemen excitat, & vernare facit ex lachrymis manans imber: hic animam detergit, irrigat mentem. Ideo profundum ſulcum proſcindere neceſſarium. *Homil. 4. de pœn.*

¶ EXEMPLA PROFANA.

Heraclytus Philoſophus ad omnem hominum occurſum fleuiſſe dicitur. Dolebat enim nihil ſani eſſe in vita nihil in homine non caducum, fluxum & deceptibile. *Laer. l.2. c.5.*

D. Martinus lachrymis ita abũdabat, vt pro detrectatorum quoque ſuorum peccatis flere ſoleret. *D. Bern. in feſto eius.*

Ptolomæus Philadelphus miſſos ad ſe ſeptuaginta duos interpretes cum ſacris Bibliis honorificentiſſime excepit, & lachrymis etiam obortis ſuum gaudium teſtatus eſt. *Ioſephus libro 12. capite.*

M. Minutio magiſtro equitum ex hoſtium vi erepto, opera Q. Fabii Maximi Dictatoris, in lætitiam tota caſtra effuſa ſunt, in tantum, vt præ gaudio militibus omnibus lachrymæ manarent. *Plu. in Fabio.*

Baſſianus Imp. apud AElium Spartianum lachrymabatur, quoties aut mentio fieret, aut imagines videret Getæ fratris, quem ceciderat. *Eraſ. in adag.*

Pericles, filio Paralo mortuo, coronam imponens, quod in reliqua vita nunquam fecerat, erupit in eiulatum, & magnam vim profudit lachrymarum. *Plut. in Pericl.*

M. Marcellus, Syracuſis captis, florentiſſimæ vrbis commiſeratione fleuit. *Aug. l.3. de ciuit. Dei, c.14.*

M. Cato, victis ad Dyrrachium Cæſarianis, cad uera cæſorum intuitus ciuium, temperare à lachrymis non potuit. *Plutarch. in eius vita.*

Lætitia.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

LAEtitia, Græce εὐφροσύνη, ἡ, & εὐφραίνομαι, lætor dicitur. Heb. *Simchah* à verbo *Sameach. & Samach,* lætatus eſt, lætus fuit. Vide *Pſal.4. v. penult, &* 16.9. *&* 105.5. *Prou.*14.10. *Eſai.* 66, 5. Eſt autem lætitia geſtientis animi elatio voluptaria. *ſec. Cic. l.3 de fin. bon & mal.*

Lætitia in animo eſt commotio ſuauis iucunditatis in corpore. *ſec. Cic. l.2. de fin. bon. & mal.*

Lætitia eſt exultatio quædam animi, cum gaudio efferuentiori, euentu rerum expetitarum. *ſecundum Aul. Gellium li.2. Noct. Atti. ca.27.*

Lætitia eſt expreſſio vel affectus interior, ſecundum quod ipſe affectus dilatatur, roboratus & perfectus ex coniunctione appetitus, diciturque lætitia quaſi latitia. *Ex Beat. Thom. 4. ſentent. diſt.* 49 *q.1. art.1.*

Lætitia eſt erectio quædam atque elatio animi ſperantis, ſe abſque vlla dubitatione, quod petierit poſſeſſurum. *Ficin. de Volupt. ca.10.*

¶ LOCI BIBLICI.

Lætitiæ poſt victoriam *exempla*: Moyſes & populus Iſraeliticus, *Exod* 15. *verſic.*1.6 Maria cum aliis, v.20.21. Debora, & Barac, *Iudic.* 5. *verſic.*1.2. Mulieres Iſraelitæ 1. *Sam.*18. *v.*6.7. Ioſaphat & omnis vir Iuda, &c. 2. *Paral.*20. *v.*27 28. Populus, *Iudith* 15. v.14.15 *&* 16.14. *vide Gaudium.*

¶ PHILOSOPH. SENTENT.

Qui rerum ſuarum fraudatorem perſpexerit re aliqua item per alios fraudari, lætari procul dubio poterit, haud quaquam immerito pœnas luiſſe per hos ratus, ni forte his demum inuideat, qui illatam ſibi iniuriam vindicarint. *Procop. de bello Goth. lib.3.*

Nihil tam difficile, quam differre gaudia. *Quint. Dec.1.*

Spem gaudia parant, aduerſa contritionem. *idem, Dec.15.*

Recto ordine prius metus tollatur, quam gaudium infundatur. *Tertul.*

In profuſo gaudio lachrymæ erumpunt. *idem.*

Vnicuique delectabile eſt, quod amat. *Ariſt. Eth.1.*

Qui delectari velit ſine triſtitia, ad philoſophiam recurrat, *Ariſt. Polit.2.*

Omnes habemus vnde lætemur. *Plut. de tranq. animæ.*

Quoties conditio melior à deteriore ſecernitur, lætandum potius eſt, quam dolendum. *Am. Marcel. li.23.*

Lætitia exultandum non eſt, nec dolore deiiciendum. *Ficin. in Plat. Menexemum.*

Lætitiam affert lineis ſpongioſa natura, craſſum ſugens ſanguinem, *idem Plat. in Tim. c.69.*

Lætitia eſt exultatio quædam animi gaudio efferuentiore rerum euentu expetitarum. *Fr. Patric. de regn. l.4. c.13.*

Lætitia pura in ſolis animæ bonis inuenitur, ideo ſapiens in ſe gaudet, non in ea, quæ circa ſe ſunt. *Plat. in Tim. c.13.*

Solet lætitia præcludere conſilia hominum. *Io. Iouin. Pont. hiſt. li.1.*

Effuſam ſæpe lætitiam triſtes & aduerſæ res excipiunt. *P. Aemylius, li.8.*

¶ POETICAE SENTENTIAE.

Stat. 2. Sil.7.

Securæ procul hinc abite mortes,
Hæc vita genialis eſt origo.
Cedat luxus atrox geniſq; manent
Iam dulces lachrymæ, doloręq; feſſus,
Quicquid fleuerat ante, nunc adoret.

Idem 5. Sil.2.

Qualemue ſuperi Priſcilla, hominesq; benigni
Aſpexere die, cum primum ingentibus actis
Admonitas coniux, vieiſti gaudia cœna.

Sen. Herc. fur.

Dum fata ſinunt
Viuite læti: properat curſu
Vita citato volucriq; die,
Rota præcipitis vertitur anni.
Duræ peragunt penſa ſorores,
Nec ſua retro fila reuoluunt.
At gens hominum fertur rapidis
Obuia fatis, incerta ſui.

Ouid. 1. Art.

Stygias vltro quærimus vndas.

Idem 2. Art.

Si vox eſt canta, ſi mollia brachia ſalta.
Et quacunq; potes dote placere, place.
Qui ſermone placet, taciturna ſilentia vitet,
Qui canit, arte canat. qui bibit, arte bibat,

Stat. 2. Theb.

Pone modum lætis, ſatis oſtro diues & auro
Conſpicuus, tenuem germani pauperis annum,
Riſiſti, moneo regnorum gaudia teniet
Dedoceas, patienſque fugæ mereare reuerti.

Anthol Sacr. Iac. Bill.

Dum non perturbant animum diſcrimina mundi,
Dumque diem pacis prælia nulla premunt,
Exercere fidem diuinis conuenit armis,
Conſiltoque omnes anticipare minas,
Tranquillam & curis vacuam ſapientia mentem
Imbuet, & placidi pectoris hoſpes erit.
Nam quod non fuerit conceptum corde quieto,
Acquiri in ſæuo turbine non poterit.

¶ SIMILITVDINES.

Dionis Chryſoſtomi, Sicut domum pulchram, cum aer appropinquauerit, ſplendidam oſtendit: Itidem & aſpectum ſpecioſum, hilaritas animæ meliorem exhibet: ſi vero in triſtitia, deformior redditur. *Hom.36. de Virtutib. & Vitiis.*

Seneca, Quod duces magni faciunt rebus afflictis, vt hilaritatem de induſtria ſimulent, & aduerſas res adumbrata lætitia abſcondant, ne militum animi, ſi fractam ducis ſui mentem viderint, & ipſi collabantur: Id nunc tibi quoq; faciendum eſt: indue diſſimilem animo tuo vultum, &, ſi potes, proiice omnem ex toto dolorem; ſin minus, introrſus abde, & contine ne appareat, & da operam, vt fratres tui te imitentur, qui honeſtum putabunt, quodcunque facientem viderint, animumq; ex vultu tuo ſument, & ſolatium debes eſſe, & conſolator illorum. *De conſolat. c.24.*

¶ EMBLEMA.

In Deo lætandum.

Emblema. IV.

Aſpice vt egregius puerum Iouis alite pictor
Fecerit Iliacum ſumma per aſtra vehi.
Quiſne Iouem tactum puerili credat amore?

Dic

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN